

Megjelenik
minden kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőhöz (Kovács-utca, 16. sz.)
intezendők.

Bermentetlen leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt
Fél évre . . . . . 3 " "
Negyed évre . . . . . 1 " 50 kr.

Hirdetések díja:

öt hasabos petit sor . . . . . 5 kr.

NYILTÉR:

három hasabos petit sor . . . 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP

A SZEPESI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak,
általában a lap anyagi részét illető köz-
lemények a kiadó-hivatalhoz (Pannonia
könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság
intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Fogler Budapestben,
Pécsben, Berlinben, Münchenben, maj-
nai Frankfurtban, Stuttgartban, Ham-
burgban és Bernben. Mosse Rudolf
Pécsben, Prágában, Münchenben, Ham-
burgban, Nürnbergben, majnai Frank-
furtban, Strassburgban, Berlinben, Zü-
richben, Borsoslónán és Nürnbergben
Lang L. nemzetközi hirdetési irodája
Budapestben. A delnemet hird. iroda
Stuttgartban. A Jägerfeld könyvke-
reskedés Frankfurtban. Schlotte E.
Bremában, Fort Jenő Lipcsében.

Kevés jót várhatunk . . . .

A lefolyt hét számos oly mozzanatot
tűntet föl, melyek, ha tán nem akarnók
is, megragadják a figyelmet és lekötik és
a gondolkodó embert méltán aggodalom-
mal töltik el hazánk, de kivált nemzetünk,
jövő sorsa miatt.

Annyi vájudás, oly sok kellemetlen
huza-vona és módosítás és a mindezzel
járó leirhatatlan ingerültség és kölcsönös
bizalmatlanság után, — mely ugy hazánk-
ban, mint Ausztriában a legnagyobb el-
idegenedést szülte, az állami önállóság
megőrzése végett szükségkép, egymásra
utalt osztrák-német és a magyar nemzet
között, — a bankügyi kiegyezési alku a
két kormány körében, végrevalahára, tény-
nyé vált.

Mennyi idő, mily sok erő, mily szép
remények veszttek el a kellemetlen alku-
dozások e szomorú napjai alatt, amelyek
mindenkit a legelső „magyar ember“-től
kezdve a haza utolsó polgáiraiglan egyre
hevesebb izgatottságban tartottak! —

A mérsékeltségtől, melyet hazánk la-
kóinál és országgyűlési képviselőinél fel-
tételünk, mindenestre azt vártuk, hogy
a kellő objectivitással fogják nézni a dol-
gokat s nem fogják magukat a — kivált
nehéz időkben többszörösen — veszélyes
demonstrációk- és ezek utján a kedélyek
kölcsönös felizgatása- és a szenvedélyek
felkorbácsolásához tereltetni.

Nincs károsabb, ugy egyesek-, mint
egész nemzeteknél, a mérsékletből való
lemondásnál, kivált ha ez kritikus időkben
történik.

Azt hittük, nyugodtan fogjuk be-
várni, míg a kiegyezés egészben és rész-
leteiben a törvényhozás tényezői elé ke-
rül s hogy ekkor — tekintettel a kiegyezést
sürgető kényszer-viszonyokra és tekintettel
arra, hogy, azon alkalommal, okvetlenül,
legalább nagyjából, már fel lesz ismer-
hető, ha és mennyiben javítja hát mégis
az a kiegyezés jelen, igazán súlyos, köz-
gazdasági állapotainkat, — komolyan fog
mérlegelteni a kérdés és mellőzve annak
személyi oldalát, — egyedül csak azon szem-
pontból kiindulva, hogy jobb-e a jelennek
minden megrázkodtatástól való megőrzése
és ezáltal a jövő kockázata elkerülése
végett is, annak ezuttal leendő elfoga-
dása; nem veszítünk-e még többet, ha —
amint ez államférfiaink legtekintélyesbjei-
től is hangsúlyoztatott — a mostani kie-
gyezést törvényhozásilag visszautasítva,
újabb alkudozások kezdetnek, — fog majd
országgyűlésünk a kiegyezési ügy iránt
intézkedéshez és az afölött való határo-
zathozatalhoz látni.

E hiedelmünk alaptalannak bizonyul.

Hol vagyunk még a törvényhozási
tárgyalások időpontjától és már is épen
az ellenkező tünetek tapasztalhatók. Az
objectiv mérlegelés helyét, határozottan
személyi motorok erőlködése által, elfog-
lalva szemléljük parlamentünkben.

Ö Felsőge — miután a tett kísérletek
más cabinet alkotását lehetetlennek bizo-
nyították — újból a Tiszakormányt álli-

totta az ügyek elére. A kinevezési, ille-
tőleg megerősítési legfelsőbb kéziratok a
mult hét lefolytában közzétették; az or-
szággyűlés két házában bemutattak; a
megerősített ministerium tagjai az időközi
szünetelés után összehitt országgyűlésen
újából praesentálták magukat s fájdalom!
mindjárt ezen első ülés, oly zajos vala, egyes
föllépések olyan, minden parlamentaris
méltóságot mellőző, sőt azt egyenest sértő
megtámadások alakjában jelenkeztek, hogy
ez igazán szomorú s azt kell mondanunk,
mikép azok éle — a kiegyezés ki nem-
elégítő volta miatti fölháborodás örve
alatt — határozottan csak, főleg a szél-
bal vezérférfiai részéről, a kiegyezés
sisiphusi munkáján fáradozó ministerek és
kivált a minister-elnök személye ellen irá-
nyoztatott.

Helfynek és Simonyi Ernőnek beszé-
dei bizony nem az igazi parlamentarism-
us keretéből való s mindenestre csak
előhírnökei az ő pártzenvedélyök azon,
még in-petto tartott, kitoréseinek, melyek-
ben e párt mindazt, ami a jelen kormány-
nyal összefügg, busásan részeltetni tö-
rekszik.

Gondoljuk hozzá ezen, első sorban a
parlamentben nyilatkozó szenvedélyes in-
gerültséghez az országszerte uralkodó ros-
z hangulatot, mely ugyan minden elégedet-
lenség dacára is, ha nem szittatik,
azért botránnyokat előidézni nem fog; gon-
doljuk hozzá a nemis képzelt antipathiát
az osztrákok és a panslavizmussal kacér-
kodó különböző nemzetiségek részéről el-
lenünk, magyarok ellen; fontoljuk meg
alkotmányunk s nemzeti létünk mennyire
szálka bizonyos törekvések szemében;
vizsgáljuk meg azt a roppant veszedelmet,
mely a keleti kérdés alakjában hazánkat
s magát a magyar nevet is folyvást fe-
nyezeti s mely egyre fejünk fölött lebeg,
mint a bármely pillanatban lezuhanható
Damocles-kard; vessünk számot, hová fog
vezethetni mind e körülmények között a
monarchiabeli belső küzdelem, magunk
között a meghasonlás és a visszavonás, a
kellő mérséklet és önuralom hiánya: —
és ekkor bizonyára tisztán fog előttünk
állani az e g y, hogy kevés jót várhatunk.

Pedig csak a mérséklet kiálthatja
elégé hathatósan fülünkbe: aequum ser-
vemus mentem rebus in arduis; ne en-
gedjük elhagyni magunkat, bajaink te-
tezésül, még a nyugodt, komoly s mé-
l t á n y o s magatartástól is. A—o.

A helyzet.

— A magyar országgyűlés förendi háza f.
hó 2-án tartott ülésében elfogadta az uszortör-
vényjavaslatot. A részletes vita befejezte után a
ház kimondotta, hogy a törvény f. évi julius 1-én
lép hatályba.

— A országgyűlést a kormány közelebb ismét
hosszabb időre el fogja napolni; az országgyűlés
csak husvét után, ápril közepén jön ismét össze,
amikor is megkezdí a kiegyezési javaslatok tár-
gyalását. Ez elnapolás azonban még nem elhatá-
rozott dolog s attól függ, mit fog az országgyűlés
határozni a legközelebbi napirend fölött.

— Wenckheim és Széll urak f. hó 2-án már
megkezdtek az értekezleteket az osztrák ministe-

rekkel s a nemzeti bank képviselőivel az új bank
szabályzat szövegezése ügyében.

— A béke okmányt a szerb meghatalmazottak
és a török külügyminister Konstantinápolyban f.
hó 1-én aláírták. — Amily kedvező a béke e
hir, épen oly kedvezőtlen a másik, mely szerint a
moskvai sláv-bizottság elhatározta legyen, hogy
újabban is pénzt küld a bosniai és heregovinai
fölkélok számára. Oroszország — u / látszik —
a békekötés dacára is fen ak — ani a láza-
dást, minek monarchiánkra is súlyos következmé-
nye van, mert míg a lázadás tart, a területün-
kön levő „menekültek“ nem térhetnek haza, ezek
eltartása pedig havonként 200,000 frtba kerül.

— A „W. A.“ írja. A porta és Szerbia
között folytatott béke-alkudozások befejezése min-
denütt a béke megóvása lehetőségének fontos, ha-
bár nem épen döntő biztosítékul tekintetik.

— Zimonyból távirják, hogy a bosniai lázadók
a török-szerb békekötést magukra nézve kötelező-
nek nem tekintik s kijelentették, hogy a küzdel-
met folytatni fogják. A szerbiában levő menekül-
tek a számukra biztosított amnestiát nem fogadják
el. A török kormány az osztrák-magyar határ
közelében nagyobb haderőt összpontosít.

— Cattarából f. hó 2-áról sürgönyzik, hogy
a miridita-törzs a törökök ellen fegyvert ragadott
s megszállta a prisreni uton fekvő Puka nevű
török erődöt.

— A porta a török ministertanács határozata
folytán a garancia hatalmakhoz az orosz hadsereg
demobilizálása iránt köéjegyzéket szándékozott in-
tézni. Az angol cabinet tanácsára a jegyzék el-
maradt, de a porta szóbeli felszólalást mégis te-
end a hatalmasságoknál, hogy a demobilizálást az
orosznál javaslatba hozzák.

— A montenegrói küldöttek Konstantinápoly-
ban, át vannak hatva a béke helyreállítása óha-
jától. A alkudozások a portával f. hó 3-án állító-
lag már megkezdtek.

— A földközi-tengeri angol hajóraj visszahi-
vatása Máltába elrendeltetett, mivel a hajókon
több javítás vált szükségessé és mivel a legénység
egy része a szolgálati idő leteltével elbocsátandó.
A Reuter-ügynökség londoni jelentése szerint
ezenfelül a britt hajóhadnak a keleti vizeken való
állomásozását a politikai viszonyok többé szükségessé
nem teszik.

— Oroszország állítólag tudatta Angolország-
gal, hogy 500,000 embert szerelt fel és el van
határozva az actio megkezdésére, de kívánatosnak
látná a bekés utat, ha a hatalmak közösen akar-
nak gondoskodni a keleti keresztények sorsáról.
Sőt az orosz cabinet rááll a hosszabb halasztásra
is, ha előbb elhatározatik, hogy a hatalmak
Törökországra reformokat oetroyalnak.

— A „Memorial Diplomatique“ megerősíti,
hogy Anglia ráigyekszik beszélni Oroszországot,
hogy a portának a reformok kivételére határidő
engedtessek. Az értekezletek eddig eredményte-
lenek. Oroszország ahhoz ragaszkodik, hogy An-
glia vállalja el jövőre a kötelezettségeket, ezt azon-
ban Anglia elutasítja.

— Hayes f. hó 2-án, a washingtoni congres-
sus mindkét házában közös ülésén, az Egyesült-
Államok elnökévé választott.

Az élet nyomorultjai.

Kassa sz. kir. város törvényhatóságának köz-
igazgatási bizottsága m. é. december hó 7-én tartott
ülésén szótöbbséggel elhatározta, hogy a belügy-
minister utján a 76: VI. t. c. 63. §. értelmében,
a közoktatási ministert figyelmezteti, hogy a m. é.
27055. sz. a leírásában foglalt rendeletet ügy-
körében elintézhetőnek nem tartja. A közoktatási
minister ugyanis, kérdéses leirata szerint, „a köz-
ségi iskolaszékek, mint amelyek iskolai ügyekben a
községi előjáróságok képviselői, figyelemmel a 76:
XXVIII. t. c. 9. §-ára, fegyelmi eljárás szempontjából,
a közigazgatási bizottságok számára f. é. sept. 2-án
kibocsátott ministeri utasítás 22. §-ának 2. pontja
alá esnek.“

Ezen rendelet értelmében a községi népis-
kolai szék bármely tagja ellen fegyelmi vizsgá-
latot indíthat, sőt a közoktatási minister rende-

tére a közigazgatási bizottság köteles indítani, ha a széki tag megsérti, vagy hanyagul teljesíti a törvényben és szabály-, vagy kormány-rendeletekben az iskolaügy iránt megszabott köteleességét; ha iskolaügyre vonatkozó s a törvényhatóság, illetőleg a kormány által nyilván, vagy hallgatolag még helyben nem hagyott, vagy megmásított olyan határozatot, vagy szabályrendeletet hajt végre, mely felsőbb jóváhagyás előtt végre nem hajtható. Ilyen esetekben a községek rendezéséről szóló 1871. XVIII. t. c. módosítását s kiegészítését tartalmazó 1876. V. t. c. értelmében intézkedik.

Mi szívünkben üdvözöltük a közoktatási miniszter ezen intézkedését, de nem úgy Kassa sz. kir. város közigazgatási bizottsága.

Vajjon miért keletkezett ez ellenállás; miért tartják az illetők sérelmesnek, illetőleg kivihetetlennek e rendeletet? Azért, mert a bizottság tagjai nagyjából azon véleményben vannak, hogy az iskolaszék a város közönsége bizalmából vezeti az iskola ügyeit és sáfarkodásért legfeljebb választóinak felelős, de fegyelmi vizsgálatnak magát alávetni nem köteles.

Ha ez áll; ha a kormány hatalmában nem fog állani a községi iskolaszéket a közigazgatási bizottság útján kérdőre vonni; sőt ha szándékos és rosszakaratból történő törvénytelenesség fogna arra bizonyulni. — el sem ítélné: oh! akkor iskoláink a legszomorúbb jövőnek tekintenek elé.

Röviden kívánjuk indokolni állításunkat. X városában az iskolaszék többsége megválaszt egy derék, hazafias tanítót; e többség azonban idővel kisebbséggé olvad össze; — ekkor a nem-hazafias szellemű iskolaszék belekap a tanítóba, vádat emel ellene, felfüggeszti hivatalától és fizetését megtagadja. Most megkezdődik a panasz; — fel- és leírunk, végre vagy két év múlva a miniszter visszahelyeztetni rendeli a tanítót, de a szék nem engedelmessé válik; újból felír . . . és vagy egy év múlva a tanító, koldus-bottal kezében utra kél.

Vajjon mi történik a székekkel ez esetben? Az igazság nem követeli-e, hogy a székek törvénytelenességeért bünhődjék?

Istenem! hányszor halljuk a panaszokat, hányszor kerestünk orvoslást ily égbekiáltó igazságtalanságok ellen, és most, amidőn a kormány a közigazgatási bizottság kezébe oly fegyvert ad, amelylyel megvédi az iskolát minden törvénytelen támadás ellen, — amidőn a miniszter felhatalmazza a bizottságot, hogy a törvénytelenül működő iskolaszék tagjait hivatalvesztésre is ítélteti . . . a kassai közigazgatási bizottságnak jutott osztályrészül, e nagy horderejű intézkedés ellen felterjesztést tenni.

Mi ezzel ellenkezőleg felhívjuk országunk összes tanítóinak figyelmét és kérjük őket, tárgyalják behatóan ez intézkedést; mutassák ki, minő üdvös leszen az iskoláinkra, ha az iskolaszék nemesak kormányozni fogja a tanítókat, de egyszersmind felelős leend mindazon intézkedéséért,

TÁRCA.

Belizár.

Történeti elbeszélés. — Dr. Hohenauer Ignációtól.

(Folytatás.)

Tegyük le egy kissé e beszély tonálát. Midőn a nagy hun birodalom összeomlott és Attila hatalmas kara nem volt többé, hogy a számtalan külön ajku és faju népeket összetartsa, ezek több-felé széledtek. A hunok egy része kelet felé, a fekete tenger melléke, vonult, honnan később a legkeletiebb góthok megtámadták, de ezek őket Scythiának azon részébe szorították vissza, melyet a Duna folyása körít és mely jelenleg Dobruzsának nevezetik; e vidéket, mint Jordanes mondja, saját nyelvükön Hunvárnak neveztek (lingua sua Hunnivar appellavit.) Később elismerték a keleti birodalom főhatóságát és háborúban segítők. A gepidák és góthok Pannoniát és Illyriát oszták fel maguk közt és itt laktak, míg nem a góthok Italiába indultak. Ez utóbbiak legdélibb csapatja azonban a Balkánban maradt és itt tartá főn függetlenségét Belizár koráig; ez őket némi függésbe hozta, de kegyvesztése után, ismét lerázták az igát, mely nyakukba akasztott. Jelenleg annyira üzték merészségüket, hogy egész a főváros közelébe kalandoztak. Így történt, hogy Belizár, midőn egy paraszt kunyhójába lépne magát felüldítendő, Rugimirral, a góth csapat vezérével, kit személyesen ismert, találkozik.

— Ho, ho Rugimir, mi hoz Byzanc közelébe, talán a császár zsoldjába állasz bátor harcosaidal?

— Korántsem, — felelt Rugimir, — még szabadságomat élvezem.

— Hogy, hogy; és a kormány megengedi, hogy a birodalom szívében egy független csapat gazdálkodjék.

amelyeket alattas közege, a tanító, vagy a tantestület teljesíteni köteles.

Ha pedig továbbra is a felelőség terhe alól felmentetnék a községi iskolaszék: akkor a községi tanító . . . elhagyatott izraelita collegiához bátran sorakozhatik . . . akkor ő is az élet nyomorultjaihoz tartozik, akiket nem védhet meg a törvény.

Aki olvasni tud, az a 68. XXXVIII. t. c. 138. §-ból azon meggyőződésre jut, hogy a tanítók élethosszig választatnak és hivatalukból csupán súlyos hanyagság, erkölcsi kihágás, vagy polgári büntény miatt mozdíthatók el . . . és kérdjétek meg a községi iskolák igaz barátait, kérdezzétek meg a felekezettek, de kiválóan az izraeliták tanítóit: azok szép dolgokat fog ak nektek beszélni, oly szép dolgokat, hogy a becsületes embernek könyhébe lábad a szeme!

Ha a tanító nem engedelmessé válik vakon fellettes közegének, ha a szék többségének véleményét nem osztja, ha elvei mellett megmarad és nem olyan mint a nádszál . . . ki van téve az üldözésnek, mely elvégre is még állomásától is megfosztja. Sőt mit tesznek egyes iskolai előljáróságok? A 138. §-t hatályon kívül helyezik azáltal is, hogy egyik másik tanítótól reversált állítatnak ki, hogy ő a 138. §. által számára biztosított jogairól önkényt lemond, hogy őt az isk. szék, akkor amikor tetszik . . . elküldheti!

És amikor iskoláink jövőjét a kormány egy, valóban üdvös intézkedéssel kívánja országszerte biztosítani; amidőn azon édes reményt táplálhatja minden tanítgy-barát, hogy a felekezeti tanítók felett is öröködni fog a kormány és ezek sem lesznek többé kitéve az önkénynek, hogy a felelőség elvét ezek is realizálni fogják: Kassa sz. kir. város közigazgatási bizottsága a ministeri rendelet ellen felír és egy szabad elvű lap azt mondja:

hogy ilyen rendelet csak Treforttól jöhet és ez apathikus időkben alig fog oly egyén ingyenes hivatalra jelentkezni, amelyért még felelőségre is vonhatják.

Tehát a tanítók legyenek nemde az élet nyomorultjai? Velők basáskodhassék bárki tetszés szerint?

Egy ilyen, az önkénynek kitett tanárkartól akarjuk mi a jövő nemzedéket képeztetni — karakterre? Hiszen, ha a tanító kénytelen lesz mindenkor a többség, az iskolaszék többségének hódolni és annak kegyét keresni; hiszen, ha a tanítónak feje felett fog mindenkor lógni az önkénykedés éles kardvása: akkor elvhu, derék tanítói karól szó sem lehet. Ekkor a tanítók . . . az élet nyomorultjai!! Ellenben ha a tanító tudja, hogy kötelességének eleget téve őt senki sem büntetheti, ha meg van győződve arról, hogy a törvény őt igaztalan üldözéstől megóvja: akkor elveit, hitét, hűven szilárdan ragaszkodva, fogja a felvilágosodás áldást-hozó tanait gyermekeinknek hirdetni! Ekkor elvhu, derék tanítói karal fog rendelkezni államunk.

A tanítgy igaz barátja a felelőség terhé!

— A kormánynak meg kell engednie, mert legyőzni nem bírt bennünket, önként pedig nem hódoltunk meg. Különbben ha becsületes feltételek mellett tehetnők, természet fel jó zsold mellett, szívesen tennők, mert nagy kedvünk lenne a bolgárok ellen harcolni, kik nem sokára be fognak rontani a birodalomba. Csak állnál te a dolgok élén, hős Belizár, azonnal alkuba bocsátkoznám, mert becsületes és szeretlek, de a többi görög vezéreknek és államférfiaknak nem adok hitelt, mert azok az olyan magamféle együgyű embert nagyon hamar rászedik.

— Tehát add meg magad csapatoddal Rugimir, én a császárhoz vezetek.

— Hogy tehetné ezt Belizár, ki magad is száműzött vagy.

— Bizzál bennem, én még mindig Belizár vagyok; a régi szellem feléled bennem. Száműzetésem egyrészt önkéntes volt; ha hunyáskodtam, és bocsanatért könyörögtem volna, akkor a hű császár ismét felvett volna kegyébe, melyet udvari cselszövények által vesztettem el, de én csúzni nem akartam, mert ártatlannak tudtam magamat; most másképp áll a dolog; a haza nagy veszélyben van, a barbár bolgárok irtó haddal akarják ellepni a birodalmat; a főváros szívében összekövés készül Justinian ellen, amint ezt némely zold párti megjegyzéséből észrevettem; karomra szükség van; elmegyek tehát a császárhoz, hogy szolgálataimat felajánljam és téged is elviszlek, ki vitéz sereggeddel nem csekély segítséget képezendész. Szavammal állok jót, hogy a legbecsületebb feltételek mellett állhatsz a császár zsoldjába.

— Bizom benned hős Belizár, mert tudom, hogy szavadnak embere vagy; mikor és hol találkoznunk ismét?

— Holnap hajnalban ugyane helyen, Isten veled.

— Viszontlátásra.

Hypatius nyári lakában azalatt számosan gyűltek össze a zold párt emberei közül és elhatározták, hogy másnap reggel négy órakor, midőn a város még nyugalomban lesz, kezdődjék

magától el nem tolja; a felvilágosodás igaz barátja, vissza nem riad a törvény megtorlásától; csakis az albarátok rezzenek vissza oly intézkedéstől, amelyek által sáfarkodásukért felelőségre vonathatnának.

Vajjon Kassa közigazgatási bizottsága miért szólalt fel? Vajjon akik a felelőségre-vonás ellen szavaztak, barátai-e az iskolának?

Megvalljuk őszintén, rosszul esett hallanunk azt, hogy iskoláink önzetlen, derék harcosai, kipróbált hazafiak azok, akik a kormány üdvös rendeletét visszautasíták.

Az önkény, hűség és magánérdek sok helyütt belé vegyül a tanítgy kormányzásába és oly rendeletekkel kínozza azt a szegény tanítót, hogy ezek által iskoláink szép jövőjének kora sirja . . . megásatik.

Mi a ministeri rendeletet pártoljuk és örömmel üdvözöljük azért, mert ezáltal egyrészt iskoláink fejlődését biztosítva látjuk, másrészt a tanítói állás is megszilárdul ezáltal . . . ugy, hogy ha idővel ezen rendelet tanítóinkra és iskoláinkra felekezeti különbség nélkül kiterjeszti védő szárnyait: népnevelőink nem lesznek többé . . . az élet nyomorultjai!

Kassai önkéntes tűzoltó-egylet.

(Vége.)

Keményegetés, hol a városi tűzoltók figyelo őrségképen közbenjártak, volt: 57.

Színházi őrség: 281.

Gyakorlat együttesen tartatott 4-er, részletesen 16-or.

Paracsnokai irodai ügykezelés. Napi paranes ki lett adva 12, az év folytán beérkezett ügydarab száma volt 73, ebből rövid uton elintéztetett 29, levelezés útján 44.

Leltári vagyon. Ez jelenleg még azon oknál fogva nem szaporodhatott, mert tartozásunk még 2100 frtnyi összegre rugott és így minden gondunkat e tartozás törlesztésére kellett fordítani. Miután pedig decemb. hó végeig 1200 frt. Január havában pedig . . . 500 frtot

Összesen tehát . . . 1700 frt.

lefizettünk, annál fogva az ez idő szerinti adósságunk még 449 frt 30 krt tesz, melyet rövid idő múlva végleg kiegyenlitenünk okvetlenül sikerülend.

Eszerint nem szerzhettünk egyebet, mint 3 tuzi horgot Grätzből, melynek értéke 12 frt — kr. 50 méter tömlőt összes értékben 81 frt 30 kr. a mult évi leltári vagyonunkat 6692 frt 94 kr.

ide számítva, tesz a vagyon értéke 6786 frt 24 kr. illetve a 10 % elhasználási 688 frt 62 kr.

apadás leszámításával . . . 6107 frt 62 kr.

Ha a fentebbi adatokat még azzal kiegészitem, miszerint választmányunk m. évi jun. hó 12-én 16 szám alatt k. határozatával, az aradi országos tűzoltó közgyűlésre kiküldve lettem; hogy Kozák

meg a zendülés. A gazdag Hypatius, sok pénzt osztatott ki a nép között és az egyes pártvezérek rendeletet vönnek, hogy csapatjaikkal, melyek nemcsak a népből, hanem katonaságból is állottak, miután a zoldék pártján több százados (centurio) is volt, a kitűzött helyeken megjelenven, tubáikat (trombita) megfuvassák és a császári palota felé tartanak. A csoportosodó népet szép szavak és szétszórandó pénz által igyekezzenek megnyerni, a megjelenendő fegyvereseket pedig vagy részükre hajtani, vagy leverni. Ha a város főbb pontjai hatalmukban lesznek, akkor a palota őrzését fogják legyilkolni és a császárt fogságba ejteni, helyébe pedig Hypatiust kikiáltani.

Nagy félelem fogta el másnap Justiniant, midőn reggeli álmából felriasztván, azon hírrel lepték meg, hogy a főváros zendülésben van és híveinek palotái kirabolttak és felgyújtattak. Mundus és Procopius már akkor talpon voltak és iparkodtak csapatjaikkal a rendet helyreállítani, de siker nélkül, mert a nép nagy része a lázadók pártján volt, s minden házat erődde változtatott, melyek tetejéről köveket s más eszközöket és butorokat hajtott a katonákra. A császár hívei már hátrálni kezdtek a lázadók elől, midőn ezek hátulról támadtatva meg, megfordultak, hogy az új ellenséggel szálljanak szembe. Ez Belizár volt ötezer góthtal, kik a népet oly rögtön rohanták meg, hogy az egy gomolyba szorulva tetlenül állott a palota előtti nagy téren.

Midőn a nép Belizárt ismerte fel a támadásban, azonnal esékent bátorsága és miután a köztisztületben álló hadvezér, megis igérte a lakosoknak, hogy bocsánatot és adó-könnyebbülést fog kieszközölni a császárnál, ha a tegyvert leteszik és békében látnak foglalkozásuk után, azonnal megadák magukat. Belizár azután másfelé fordult, hogy a lázadók vezéreit hatalmába ejtse. Mundus pedig visszament a palotába.

(Vége köv.)

Ede, Koósch Arthur bajtársakkal e nagy gyűlésen, melynek jegyzőkönyvét a. alatt ide mellélem résztvettem, és hogy Kassa város önkéntes tűzoltó-egylete főparancsnoka az országos szövetségi választmányba 25 szavazat közül 22-vel újlag beavasztatott, hogy a kassa-oderbergi vasut t. e. igazgatóságának, a tehányi tűzvész alkalmával az egyelet rendelkezésére bocsátott vonatért, a „Kassa és Videke” „Kassai értesítő” és a „Pannonia” t. e. szerkesztőségeknél lapjaiknak egyeletünk részére díjmentes kiszolgáltatásáért köszönetet mondok, úgy jelentésem végéhez értem és midőn ennek bekövetkezével a tisztelt bajtársakat a további együttes kitarásra felkérném parancsnoki tisztemet önök kezébe azzal teszem vissza, miszerint az új tisztikar megválasztását a napi sorrend megelőlt tartásával fogantositani sziveskedjenek.

Bajtársi üdvözléssel maradván Kassán, 1877. januárhó 1-én.

Ganzer Ede.
század parancsnok.

Postaforgalom Kassa városában 1876-ban.

	Egyenként frt kr.	Összesen frt kr.
Levélpostai bevétel	50.849 69	
Koospostai	22.291 65	
Cselekvőleges bevétel összesen		73.141 34
Feladott pénztalványok Magyarország részére	470.650 38 ¹ / ₂	
Feladott pénztalványok Ausztriába	515.988 23	
Feladott pénztalványok külföldre	5.434 56	
A feladott utalványok összege		992.073 17 ¹ / ₂
Kifizetett pénztalványok, melyek magyarhoni postahivataloktól eredtek	406.587 95 ¹ / ₂	
Kifizetett pénztalványok, melyek Ausztriából eredtek	165.213 17	
Kifizetett pénztalványok, melyek külföldről eredtek	4.557 61	
A kifizetett pénztalványok összege		606.358 73 ¹ / ₂
Beszedett postautánvételek Magyarország részére	28.180 85	
Beszedett postautánvételek Ausztriából rendelt árúért	42.630 —	
Beszedett postautánvételek külföldről rendelt árúért	1.320 04	
A beszedett utánvételek összege		72.130 89
Kifizetett postautánvételek tisztán belöldi forgalomból	89.179 16	
Kifizetett postautánvételek az ausztriai közönség által innen rendelt árúért	5.724 22	
Kifizetett postautánvételek a külföld által innen rendelt árúért	24 80	
A kifizetett utánvételek összege		94.928 18
Forgalmi összeg		1.538.632 32

Fenti kimutatásból az derül ki, hogy a mi városunkból a lejárt évben csupán postautalványok útján — s így tehát a pénzleveleket ide nem számítva — 385.714 frt 44 krral több küldetett el, mint amennyi városunkba hasonlton bejött; ezen összegből egyedül Ausztriára 320.775 frt 14 kr. osik.

Az utánvételi forgalmat illető adatokból pedig azt veszszük ki, hogy az itteni kereskedőség múlt évben árú fejében 36.905 frt 78 krral többet rendelt Auszriából, mint amennyit az ausztriai közönség innen rendelt; ellenben magyarhoni felek által az itteni piacon 60.998 frt 31 krral többet vettek árú fejében, mint amennyit az itteni t. e. közönség más magyarhoni vásárhelyekről utánvételi uton rendelt.

Handmann.

Levelezések.

K-Helmecz (Bodrog-Köz), 1877. évi febr. 24.)*
Annyi baleset által sújtott városunkat ismét új szerencsétlenség érte.

F. hó 12-én délutáni 5 órakor az úgynevezett Forrás-domb felső sorának végén, valószínűleg a padláson elejtett tűz-, vagy égő gyufadarab miatt tűz ütött ki, erős éjszakai-keleti szél mellett este 10 óráig dühöngve több házat és melléképületet hamuvá változtatott.

Noha a szél rohamos fordulata mellett a tűzoltással foglalkozni sikeresen alig lehetett: mindamelllett nem lehet elítélnünk úgy a lakosság részéről a merevséget, melyet a tűzoltásban nyilvánulni tapasztalánk; valamint egykedvűségét is egy, hivatalánál fogva arra hivatott egyéniségnek, hogy az ily közveszély elhárításában, ha tetteleg részt nem is vesz, legalább mint bátorító és mozgató erő hasson a csüggedező lelkekre: de ő ezen feladatának nemcsak hogy meg nem felelt, sőt a mindinkább terjedő veszélyt csak messziről nézte.

*) Ezen, a királyhelmei tüzesetet leíró és másik részében, hol levelezünk a kellő vigyázati rendszabályok életbeléptetését sürgeti, valóban fontos levelet annál inkább közlendőnek tartottuk, mert a királyhelmei káran a sutt is okultak; továbbá, mert e levél multkorai számunkra idején érkezett s a csak lapunk oecoonómiaja által okozott s így egyedül nekünk betudható késedelmet nem akarhattuk a közügyekben tett üdvös felszólalásnak még elhallgatásával is megtoldani.

Szerk.

Igy nem esoda, hogy az oltók — és még inkább (fájdalom! annyi tűzvész után még most is) tüzoltó eszközök hiánya mellett a tűz elterjedését addig meggátolni alig lehetett: míg a du-longó elem a szél fuallata irányában talált táplálékra falánságát lecsillapítván, útjában a rombolásra gyű-anyagot nem talált.

A városi lakosok részéről a tűz elhamvasztott: 24 házat, melyek közül némelyikben két, három család is lakott. Igy 37 család lön a tél derekán megfosztva lakától. Továbbá megégett: 15 melléképület, butorneműek, főzelek, hús és zsiradék, melyeknek összes értéke mintegy 8000 frtra tehető.

A legnagyobb kár azonban a jászóvári prépostságot érte, melynek a majorságban létező juhaklára, mely tél idején sértés-fiadztatónak is használtatik, a szél irányában tüzes üszök sodortatván, a juhakol a mágtárral együtt martalékává lett a dühöngő elemnek.

A sertésnyájából 58 anyasertés, 440 darab malac égett meg. Az utóbbiak egészen nyomtalanul porra válvá, az előbbieket egyes esontdarabokat előtűntette.

A mágtári gabonakészletben aránylag kevesebb a kár.

Emellett a prépostságnak elégett egy, a majorsághoz közel eső zsellér háza is. Igy a prépostságnak összes kára mintegy 10 ezer forintba rughat.

A tűz a prépostsági udvarról átesapott a még csak nem régebben felépített dél-nyugati házsorra is, ahol ismét több házat hamuvá változtatott.

Az innét közeleső s a várostól elszigetelt műmalmot csak nagy ügygyel-bajjal lehetett a veszedelemtől megőrizni.

Adja az Isten, hogy ennyi balszerencse közt s ennyi vész után elvégre is testesüljenek meg az igék s váljanak tettekké a szép feltételek, melyeket a veszedelem napjai után már annyiszor ismételve (vajha ismét nem jámbor ohajtásként) eredményhez jutatni elhatároztunk.

Elhatároztuk ugyanis: hogy tüzoltó-egyesületet alakítunk; hogy tüzoltó-eszközöket (a már létező gyarlón kívül, célszerűbb tűz-fecskendőt) szerzendünk; hogy népünket a tűzvész idején annyira hasznos védőhatáknak bizonyult — fákknak beültetésére (mely széles Magyarországon a Bodrog-Közön tán leghanyagabban kezeltetik) ösztönözzük.

Vajha mindezek ne maradnának jámbor ohajtások. Vajha a romboló elem, míg mi Fabius Cunctatorként a tétlenség béceiről és hegyeiről összetett kezekkel nézünk le az ólalkodó s bennünket váratlanul meglephető ellenségre, ismét váratlanul ne rontana be háztelkeink kapuján s el ne rabolna tőlünk mindent, mi még elrabolni valóknak van.

Mentse meg ettől a jó Isten egy városunknak, mint az egész szegény hazának, napról-napra mindinkább elszegényedésnek induló földnépét. Elég az eddigi részleges és általános csapás, melyet a sors keze reánk mért. Nincs honpolgár, ki úgy az államépület, mint tulajdon háza és tűzhelye oszlopainak lerokkodással fenyegető veszélye miatt a költővel fel nem kiálthatna:

„Legyen betelve már keservim mérlege!”

Szíves levelezünk f. hó 3-áról újabban is értesít és ismét arról, hogy e hó 2-án reggeli 8 óra táján Helmeceen, fájdalom! újra tűz ütött ki. Szerencse — írja — hogy szél nem futt és az emberek, katolikusok úgy mint reformátusok, templomba menvén, összeseregelve voltak és a tüzet, miután egy ház leégett vala, elfojtaniok sikerült.

V e g y e s e k .

— A lapunk multkori számában levő „Egy, külföldön élő tudós hazánkba” című cikkünk következő bekezdésének végéről: „Örömrünk szolgált értesülhetni arról, hogy a magyar születésű férfi, — ki magát stb.” ezen, az értelmet kiegészítő mondat: „ez év nyarán, annyi esztendői távollét után meg fogja látogatni hazáját; erre legalább elvan határozva” egészen elmaradt. Ezennel jóvá tenni sietünk ezt az értelem-zavaró mulasztási hibát.

— A kassai m. k. pénzügyigazgatóság Mol-doványi Géza löesei kir. adófelügyelői III. oszt. számtisztet a sajó-szent-péteri adóhivatalhoz ideiglenes minőségű VI-od osztályú ellenőrré nevezte ki.

— A kassai kath. tanítóképzésénél Krausz János kaptalani helynök ur 1873 óta egy növendéknek évenként 42 frtnyi ösztöndíjat volt szives adományozni, ezenfelül 8 növendéket teljes ellátásban részesít és legújabbban 50 frt alapítványt tett szegény növendékek segélyezésére; továbbá Szabad Ferenc apátkanonok és kassai plébános, Szabó József esztergomi felszentelt püspök és Kaczvinsky Victor jászói prélatus urak említett képezde szegény növendékei segélyezésére hasonlóképp külön-külön 50 frt alapítványt sziveskedtek tenni; mely nagylelkű adományok azzal hozatnak nyilvánosság elé, hogy azokért a vallás- és közoktatásügyi m. k. minister a kegyes adományozóknak köszönetét nyilvánította.

— A megyei közig. bizottság rendes havi gyűlését ma tartja; a városi pedig holnapután fogja tartani.

— A házi-iparnak kivált vidékünk népénél annyira kívánatos meghonosítása és emelése szempontjából igen jelentékeny és fontos lépésről tudósíthatjuk t. közönségünket. Abauj- és Tornavármegye, valamint Kassa sz. kir. városa közigazgatási bizottsága ugyanis nemcsak elhatározta életbeléptetését felsőmagyarországi selyemtermelő és selyemüzetli szövetkezetnek, amelynek hivatása lesz a nyerselyemnek oly módon való feldolgozását eszközölni, hogy az a házi-ipar egyik jövedelmező ágát nyitná meg népünk számára, hanem az előmunkálatokkal megbízott bizottsági képviselők már a megalkotásra szóló „felhívás”-t is szétküldözgetik. Egy ily „felhívás” illetőleg gyűjtő-iv, bizott szerkesztőségünkre is. Minek alapján ezennel kijelentjük, hogy készörömet vállalkozunk szövetkezeti tagok gyűjtésére s egyszersmind már eleve kérjük t. olvasóinkat, hogy az eszmét siessenek a maguk részéről szintén felkarolni. A szövetkezet tagja köteles 10 frtról szóló, legalább egy szövetkezési-részjegyet vállalni, amikor aláírása által a szövetkezeti tagok közé lép. Mind a „felhívás” mind a gyűjtő-iv tartalmát jövő számunkban egész terjedelemben közlendjük.

† Szerencsi Mór, a helybeli községi iskolaszék buzgó tagja, az ifjuság lelkes barátja s a helybeli realtanodai önképző körnek Maecenása, nincs többé. A halál e jóra való, derék, becsületes embernek megakasztotta további munkás életét. Vasárnap kísértetett ki roppant nagy közönség által és közrészvét mellett, örök nyughelyére. A nevezett önképzőkör jegyzőkönyvileg fejezte ki banatát tiszteletbeli pártfogó tagjának gazdaság elhunytá fölött.

— Hiteles helyről jött megkeresés folytán közléstesszük, hogy a f. hó 8-ára (csütörtökre) hirdett hangverseny Weisz Alphonsine báróné részéről, nem akkor, hanem egy nappal előbb, vagyis f. hó 7-én, tehát már holnap fog megtartani.

— F. hó 12-én esti 7¹/₂ órakor a nagykaszino nagy termében a rövid idő altt Európaszerte babérokat aratott Pablo de Sarasate hegedűművész fog fellépni Door Antal zongoraművészsel. A közönség mindenesetre ritka műveltségben fog részesülni, mert Sarasate ritka tünemény a művészet egén. Már 10 éves korában elragadta játékával a madridiakat. Mindenütt, hol csak fellép, a legnagyobb lelkesedéssel beszélnek róla. Jegyek válthatók Haymann ur könyvkereskedésében. Ajánljuk városunk élvezni-akaró közönségének figyelmébe.

— Tiszteletteljesen figyelméztetjük olvasóinkat a „Victoria” biztosító társaságnak lapunk mai számához mellékelt körözünyre.

— A kassai „Humanitas” önszegélyző egyelet alapszabályai a m. kir. belügyministerium által f. évi 8444. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátottak.

— A „Humanitas” önszegélyegylet által rendezett s folyó hó 3-án a kaszinó nagy termében megtartott bál jó-kedv dolgában ugyan semmi kívánni-valót fen nem hagyott, látogatottság szempontjából azonban kívánatos lendített, hogy már a jótékony cél iránti tekintetből is a közönség nagyobb figyelemre méltatta volna ezt a táncestélyt.

(Bk)

† A jászóvári főt. premontrai kanonokrend e napokban egyik tagját veszítette el. Főt. Dulny János Őrséb, társai és számos ismerői közszeretetének tárgya, mint rudniki plébános, élte 59-ik évében meghalt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— A „P. N.” mártius 3-i számának vezércikkében Schlauch Lőrinc szatmári püspöknek az uzoratorvényjavaslat mellett mondott beszéde fölött is nyilatkozván, ennek fonolán az egész püspöki karról a következő szép elismerését fejezi ki: „Egyet — ugymond a „N.” — bebizonyított Schlauch t. i. azt, hogy a püspöki kar a felsőházban, nemcsak a papi dolgokhoz ért s a papi érdeket képviseli, hanem oly képezett intelligenciát visz be a terembe, melyet a született törvényhozók közt bajos volna nélkülözni.”

— A m. tud. akadémia m. hó 27-én tartott gyűlésében Keleti Károly igen érdekes értekez és olvasott fel a telepítés kérdésében. Első sorban külföldön lakó vérrokonaink s másodsorban az idegenek betelepítését hazánkba hozta javaslatba.

— Egy némely lapban ismételve fölmerülő ama hír ellenében, mintha a bank alkotmányozói állására magyar részről Trefort Agoston minister ur volna kiszemelve, vagy ő maga ez állomást elfogadni hajlandó volna, a „P. N.” egy barátja, a lap szerkesztőségéhez intezett levelemben, teljesen biztos forrás alapján azt mondja, hogy ilyesmii sem a ministertanácsnak, sem a nevezett minister urnak eszébe sem jutott és nem is fog jutni ezután sem.

— Megkaptuk az aradi kereskedelmi és iparkamara meghívását, melyben azon felszólítást intézi a bel- és külföld t. e. borkereskedőhöz és borkeresztő közönségéhez, hogy az általa rendezendő f. évi áprilhó 15., 16. és 17-ik napján megtartandó arad-hegylajjal borvásárt meglátogatni sziveskedjenek. A kamara irodája (főtér színházi bér-épület, északi

rész I. emelet) minden a borvására vonatkozó fel-
szólításoknak eleget teend és a szükséges felvilágosi-
tásokat a legrövidebb idő alatt megadandja. Fülhív-
juk mi is e, kereskedelmileg nagyon is jelentékeny
eszmé érdekében, a kereskedő és fogyasztó közönség
figyelmét.

Irodalom.

— Az Atheneum-társulat kiadásában
legközelebb, igen díszes kiállításban, korszerű munka
jelent meg: „A közigazgatási bíráskodás
az alkotmányosság és az egyéni joghoz
való viszonyában.“ Irta dr. Concha Győző, a
kolozsvári kir. tud. egyetem ny. r. tanára. Ára 1 frt.
Már eleve is fülhívjuk a szakértők figyelmét ezen,
szándékunkhoz képest általunk is mielőbb bővebben
ismertetendő munkára.

— Zilahon „Szilágy“ cím alatt társadalmi és
és szépirodalmi hetilap indult meg *Borbély Sámuel*
szerkesztése alatt. A m. hó 24-én megjelent 1. számá-
nak tartalmas és változatos közleményeinél fogva
föltehető, hogy közönsége várakozásának megis-
fog felelni.

— *Márky Sándor* előfizetést hirdet *Sarkad*
története című művére. A fiatal tudós még pályája
közepén áll, és máris szép hírneve a hazánknak
határain túl ismeretes; nemegy külföldi tudós kér
tőle irodalmi ügyekben felvilágosítást; érdekes
dolgozatait pedig Budapest fővárosa lapjai hízog
nyilatkozatok kíséretében közlik s a nagy köz-
önség nagy gyönyörrel olvassa mert nem
olló ő nagy mesterek műveiből, de kutat, fürkész
és tanulmányoz; elrejtett okmányokat hoz napvi-
lagra; meglepő fölfedezésekkel gazdagítja Klio
könyvtárát, és előadása nyelve, stílyje mily kedves,
vonzó, emelkedett és díszes; Jules Verne modor-
rával igyekszik a tudományt divatba hozni, nép-
szórásítani, hogy a szépirodalmi művek mellett
az is kellő méltánlásnak és kelendőségnek örvend-
hessen, hiszen Klio is múzsa, a többi múzsák
testvére, mégis mily szembetűnő mellőztetést szen-
ved a közönség részéről. E monographia a mag-
yar alföld legmagyarabb városának viharos vi-
szontagságait, verőfényes és borús napjait sorolja
elő, keletkezéséről egész a jelen korig. Egy válto-
zatos, érdekfeszítő regény ez szindus ragyogó
képeivel és elhájoló idylljeivel. Szerző annál lel-
kesebben írhatott e tárgyról, mert Sarkad szer-
zett szülőföldje, hol első ifjúsága szép napjai mo-
solyogtak. Tudomány-irodalmunk jövője szempont-
jából annál melegebben ajánljuk e művet a t.
közönség figyelmébe, mert ez szerző első önálló
műve s megjelenése a nyomtatási költségek fede-
zésétől függ és hogyan baladhatna tovább is ifju
hévvel és lelkesedéssel azon uton, ha mindjárt
kezdetben a kiadási költség legyőzhetetlen nehé-
zségeket gördít elé; mily sok szép remény és
szellemi termény pusztulna el idő előtt, ha első
művét, e tavaszi-virágait, a részvétlenség fagyos
szele elhervasztaná? Sarkad történetére előfizet-
hetni *Kokay Lajos* könyvkereskedésében, (Budapest
IV. király-utca) vagy Sarkadon (Biharmegye) a
szerző lakhelyén. Előfizetési ár a 14—15 ivnyi
műre 1 frt. Angol-vászonkötésben 1 frt 60 kr.
Beküldési határidő ápril 15-ike. A t. gyűjtőknek
10 előfizető után a szerző egy tiszteletpéldánnyal
kedveskedik.

Szini szemle.

Az elmúlt hét változatos s élvezetes össze-
állításáért méltó elismerést kell a rendezőségnek
mondanunk. Különösen helyeselni tudjuk, hogy a
romantikus muzsára is m'ár egyszer kegyes tekin-
tetet vetett. Az ezirányú termékek közül kettőt

volt alkalmunk e héten látni s mondhatjuk, hogy
mindkettő teljes sikerrel adatott s a közönség
nagy tetszésével találkozott.

Az egyik: „Angelo, Padua zarnoka.“ *Hugó*
Victor nagy hatású drámája, a regényes irány
minden fényoldalai s szembeszökő hibáival. Ter-
mészetellenes jellemek és események, túlaradozó
érzelem; de egyuttal sajátosan megkapó büv-
kör, számos hatásos részlet, művészi szerkezet,
ragyogó nyelvezet s az egészét átlengő nemes
szellem. Az előadás valódi műelvezetet nyújtott.
A szereplők, kiknek oly ritkán nyílik alkalmuk
erejüket kissé megfeszíteni, mintha megerő-
södtek volna a feladat nagyszerűsége alatt; jól
átgondolt játékkal a nagyobb igényeket is kie-
légíthették. Takács és Gabányi teljesen helyökön
voltak; Lászné és Hunyady Margit a szó szoros
értelmében versenyeztek egymással s mindkettő
annyi drámai erőt, lelkesedést és érzelembenső-
séget fejtett ki, hogy valóban csak sajnálni tud-
juk, hogy közönségünkben az ily költészet iránt
oly kevés fogékonyság van. Lászné a 3-ik, Hun-
yady Margit a 2-ik fvban tüntették ki leginkább
magukat. Mindkettőt ismételve hitták. Abonyinak
még legjelentékenyebb szerepe volt; a keretbe
mindazáltal ő is beillett.

A másik regényes darab: „A kártyavető.“
nem műbece miatt, de mint Hunyady Margit
jutalomjátéka érdemel említést. Csodálkozunk rajta,
hogy választása ily műre esett. A címszerepet
Lászné adta és pedig ismét kitűnő sikerrel,
amennyiben saját szerepkörében mozgott. Hunyady
Margit szenvedélyes szerepében nagy részvétre
indított. Sokkal érdekesebb, mint az előadás, a
jutalmazandónak kitüntetése. Igazolva láttuk ez-
este a saját egyhangu nyilatkozatát, hogy Hunyady
Margit a legtehetségesebb színésznők egyike és
közönségünknek valódi kegyence. Nemsákhogy
szünni nemakaró tpsal fogadták s több ízben
hitták, de koszorúkkal és virágokréttákkal is el-
árasztották. Közönségünk — ugylátszik — érezte,
hogy sok tartozást kell lerónia s sok mulasztást
helyreütnie; közönségünk önmagát tisztelte meg,
mídon ily ecatáns módon róttá le adóját a derék
művésznő iránt; a jutalmazandó — azt hisszük —
teljesen meg lehet elégedve, amennyiben a ház is
igen szépen megtelt volt.

Láttunk még e héten erőmutatványokat is
arab-török-szerecsen társulattól; a ház azonban
meglehetősen üres volt; továbbá még két kisebb
vigjátékot: „Tulipano marquisnót.“ a „Férjvadá-
szat“-ot és egy bohózatot: „1 franc és 9 sous.“
Az ezekből nyert tapasztalatunk azt mondatja
velünk, hogy nagyon rossz eszköz a tehetség ki-
tüntetésére, ha mindenbe belekapunk. Idegen sze-
repet a legjobb színész is teljesen eljéphet. A
„Férjvadászat“-ban a szerepkiosztást határozottan
roszaljuk. De igen jól sikerült a kis bohózat.
Különös élvezetet nyújtott a bohózatot és az ope-
rette-et elválasztó időközben Lászné és Hunyady
Margit szavalata. Az első „A koldusnő“-t szavalt
Szász Károlytól, a másik „Isis titkát“ Váradytól.
Lásznét mint kitűnő szavalónőt már ismertük,
ő ezuttal is nagy hatást csinált. De Hunyady Mar-
git is nem kevésbé ragadott el; csakhogy ter-
mészetesen egészen más színezettel birt ez a szava-
lat. Lászné a drámai erő hatalmával ragadja
meg a hallgatót; Hunyady Margit a lyrai gyön-
gedség szelid melegével bájol el. Mindkettőt há-
romszor hitták s tapsolták meg.

Piaci árjegyzék.

Márczius 3-án 1877.

A tárgyak neveze	I. oszt.	II. oszt.
Egy 3 ¹ / ₂ zsemlye	2	—
„ 1/2 abajdó kenyér	16	15
„ „ roz kenyér	13	11
„ „ márhahus	46	40
„ „ borjúhús	40	38
„ „ bányahús	—	—
„ „ sertéshús	52	—
„ „ szalonna füstölt és nyers	88	84 66
„ „ patens gyertya	72	—
„ „ ontótt gyertya	68	—
„ „ szappan	50	—
„ „ tojás	2	1 1/2
„ „ mák	40	63
„ „ vaj	84	80
„ „ sertésszir	88	—
Liszt 1 1/2	14	13
Borsó 1 1/2	12 40	12
„ „ „	14	13
Lenese 1 1/2	7 80	7 40
„ „ „	12	10
Paszuly 1 1/2	7	6 80
„ „ „	12	10
Aszalt szilva 1 1/2	16	15
„ „ „	18	16
Örlött dara 1 1/2	11	10 60
„ „ „	14	13
Tatárka 1 1/2	13	12 60
„ „ „	14	13
Burgonya 1 1/2	2 40	2 20
Búza 1 1/2	9	8 80
Kétszeres 1	6 80	—
Rozs 1	6 80	6 60
Malátáarpa 1	5	—
„ „ „	4 40	4 20
„ „ „	2 80	2 60
Zab 1	9 40	9
Kása 1	4 80	4 60
Kukorica 1	31	30
Spiritus 1 1/2 á 100 Trailles	—	—

Tulajdonos és teelős szerkesztő: **Dr. Klekner Alajos.**
Főmunkatárs: **Dr. Szemák István.**

Nyílt tér.

2kr.

egy levelezési lap; ez címzettessék:

HAMBURGER ADOLF

női divatáru-raktárába
BUDAPESTEN,
IV. Koronaherceg-utca 8. sz.
es kívánatra azonnal küldetik a bámu-
latos olcsó áron kapható legújabb és
legdíszesebb

női ruhakelmék

nagyválasztekku mintagyűjteménye
ingyen és bérmentve!

9 10-6

H I R D E T É S E K.

Meghívás.

Kassai takarékpénztár.

32-ik rendes közgyűlésre

ezennel meghívattak.

Tanácskozmány tárgyal:

1. Az igazgatóság üzlet-évi jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása.
4. A felügyelő bizottság válasza.
5. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.

Kassa, 1877. évi február hó 9-én.

Az igazgatóság.

A mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségé-
ben megtekinthető.

21 3-3

Utányomat nem díjazatik.

Olcsó és tartós!

Temesvári Manó

Cipő- és Gyára

Budapest, király-utca I. sz. ajánlja

Nőknek.

Fűzős topánok Brünnelel fényezés beggyel, szép tü- zéssel	2 frt 70 kr.
Fűzős topánok erős bőrből fényezés beggyel, szegzeve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3
Topánok méga betéttel Brünnelel fényezés beggyel, magas szabással, finom kiállításal	3 50
Topánok méga betéttel, erős ehagrain vagy borjúbőr- szegzeve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tar- tós és meleg	3 50
Fűzős topánok erős bőrből fényezés orral szegelt és esa- varral ellátott kettős talppal	3 20
Uraknak.	
Topánok finom ehagrain kettős bőrből	3 60
Topánok fényezés vagy bagaribőr- szegzeve és csavarral ellátott kettős talppal	4
Topánok finom bőrből díszes fényezés beggyel, termek, és balokra	4 50
Topánok orozs fényezés bőrből, szegzeve kettős talppal, csavarral, a legjobb lábhelel a nedves időben, igen tar- tós és meleg	5
Vadász eszímák vízhatlan kettős bagaria vagy fényezés bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10
Ugyanaz orozs fényezés vagy bagaria bőrből	9
Topánok finom fényezés vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4
Topánok leányoknak Brünnelel vagy bőrből igen erős szegzeve talppal	2
Gyermekcipők Brünnelel vagy bőrből szegzeve talppal	1
Topánok mainzi fényezés termi borjú bőrből Bismark mintája	4 50

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levéleli
megrendelések posta-utánvét mellett pontosan eszkozzolnak.
8 20-7